

KJKP Vodovod i kanalizacija d.o.o. Sarajevo

Financijski izvještaji za godinu koja je
završila 31. decembra 2024. godine
i izvještaj neovisnog revizora

Sadržaj

Izjava uprave.....	3
Izveštaj neovisnog revizora.....	6
Izveštaj o bilanci uspjeha za godinu završenu na dan 31. decembra 2024. godine	10
Izveštaj o finansijskom položaju za godinu završenu na dan 31. decembra 2024. godine	11
Izveštaj o finansijskom položaju za godinu završenu na dan 31. decembra 2024. godine (nastavak)	12
Izveštaj o novčanom toku za godinu završenu na dan 31. decembra 2024. godine.....	13
Izveštaj o promjenama u kapitalu za godinu završenu na dan 31. decembra 2024. godine.....	14
Izveštaj o promjenama u kapitalu za godinu završenu na dan 31. decembra 2024. godine (nastavak)	15
Opći podaci o društvu	16
Pravni, računovodstveni i drugi temelji finansijskih izvješća	17
Sažetak temeljnih računovodstvenih politika	19
Bilješke uz finansijska izvješća	27

Izjava uprave

Primatelj:

UHY Revident d.o.o. Mostar
Biskupa Čule bb, 88000 Mostar

Vama, revizorima, ja, direktor Društva KJKP Vodovod i kanalizacija d.o.o. Sarajevo, zadužen za sastavljanje financijskih izvješća dajem slijedeće izjave:

Informacije i dokazi

Informacije i dokazi koje ste od nas zahtijevali su Vam dane u potpunosti i savjesno. Kao osoba zadužena za davanje ovih izjava i dokaza imenovali smo sljedeće osobe:

Osobe zadužene za suradnju s revizorom

- Edim Brajić
- Amir Tucaković
- Slavica Zubović

Knjigovodstveni iskazi

Mi smo se pobrinuli za to da su vam knjigovodstveni iskazi poslovanja Društva u potpunosti stavljeni na raspolaganje. Ovoj dokumentaciji pripadaju upute, organizacijska dokumentacija i ostalo što pomaže u razumijevanju računovodstvenog sustava Društva.

U knjigovodstvenoj evidenciji su obuhvaćeni svi poslovni događaji koji su morali biti proknjiženi u poslovnoj 2024. godini.

Mi smo se pobrinuli za to da Vam je sva dokumentacija za koju imamo obvezu čuvanja u pisanoj ili elektronskoj formi dana na raspolaganje u roku koji je realan i razuman za Vaše razumijevanje podataka.

Financijska izvješća

Kao direktor Društva ispunili smo odgovornost za pripremanje i prezentiranje financijskih izvješća. Naša odgovornost je fer prezentacija financijskog položaja i uspješnosti poslovanja Društva u skladu s Međunarodnim Standardima Financijskog Izvještavanja (MSFI). Ova odgovornost obuhvaća: utvrđivanje, uvođenje i održavanje internih kontrola važećih za sastavljanje i objektivan prikaz financijskih izvješća u kojima neće biti značajnih pogrešnih prikazivanja uzrokovanih prijevarom ili pogreškom; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika; i utvrđivanje razumnih računovodstvenih procjena primjerenih u danim okolnostima.

Vjerujemo da je financijskim izvješćima koji su predmet revizije koju Vi obavljate prikazana sva imovina, obveze, eventualne obveze, rezerviranja, ukupni rashodi i ukupni prihodi, kao i sve obvezne napomene uz financijska izvješća. Sve obveze, kako predvidive tako i nepredvidive su prikazane u skladu s Međunarodnim Standardima Financijskog Izvještavanja (MSFI).

Primijenjene metode prikazivanja pozicija u financijskim izvješćima i njihovo vrednovanje odgovaraju zahtjevima posebnih propisa iz ove oblasti. Naš izbor i primjena metoda iskazivanja pozicija u financijskim izvješćima i njihovog vrednovanja je primjerena. Značajne pretpostavke koje smo koristili u procjenama su primjerene, te smo ih Vama prikazali.

Za sve događaje nakon datuma financijskih izvješća koji su to zahtijevali prilagodili smo financijska izvješća i napomene uz financijska izvješća u skladu s Međunarodnim Standardima Financijskog Izvještavanja (MSFI).

Izvijestili smo Vas o svim poznatim stvarnim i mogućim sudskim sporovima i zahtjevima čiji se utjecaj uzeo u obzir pri sastavljanju financijskih izvješća u skladu s Međunarodnim Standardima Financijskog Izvještavanja (MSFI).

Svi planovi i očekivanja koji mogu imati za posljedicu značajnu promjenu knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obveza prikazanih u financijskim izvješćima predstavljeni su u skladu s Međunarodnim Standardima Financijskog Izvještavanja (MSFI).

Društvo je pravni, odnosno ekonomski vlasnik imovine prikazane u financijskim izvješćima. Sva založna i stvarna opterećenja u vezi s ovom imovinom su objavljena u skladu s Međunarodnim Standardima Financijskog Izvještavanja (MSFI).

Mi smo se pridržavali svih dogovora koji mogu imati značajan utjecaj na financijska izvješća. Eventualni slučajevi nepridržavanja su Vam dani na znanje.

U obzir smo uzeli sve događaje koji mogu imati utjecaj na poslovanje Društva i iz tih događaja rezultirajuće financijske obveze te iste objavili ili u financijskim izvješćima ili (ako se iste ne obuhvaćaju u financijskim izvješćima) naveli u dodatku uz ovu izjavu. Ako takvi navodi ili napomene nedostaju, onda takvih događaja nije bilo na datum sastavljanja financijskih izvješća.

Godišnje izvješće o poslovanju

- Mi smo odgovorni za sastavljanje godišnjeg izvješća o poslovanju.
- Izvješće o poslovanju sadrži sve obvezne podatke kako je propisano člankom 42. Zakona o Računovodstvu i Reviziji u FBiH („Službene novine FBiH”, broj: 15/21).
- Tijek poslovanja Društva i položaj Društva su predstavljeni na fer način i analizirani u Godišnjem izvještaju o poslovanju. Analiza obuhvaća financijske i nefinancijske pokazatelje uspješnosti relevantne za poslovnu aktivnost Društva u skladu sa Zakonom.
- Godišnji izvještaj o poslovanju sadrži (u skladu s točkom 42. Zakona o Računovodstvu i Reviziji u FBiH):
- Sve značajne događaje nastale u periodu od završetka poslovne godine do datuma predaje financijskih izvješća,
- Procjenu očekivanog budućeg razvoja Društva,
- Najvažnije aktivnosti u vezi s istraživanjem i razvojem,
- Korištene financijske instrumente ako je značajno za procjenu financijskog položaja i uspješnosti poslovanja Društva,
- Ciljeve i politike Društva u vezi s upravljanjem financijskim rizicima, zajedno s politikama zaštite od rizika za svaku planiranu transakciju za koju je neophodna zaštita,
- Izloženost Društva cjenovnom, kreditnom, tržišnom, valutnom riziku, riziku likvidnosti i drugim rizicima prisutnim u poslovanju Društva

Interne kontrole

Mi smo odgovorni za sastavljanje (konceptiju, implementaciju, održavanje i poboljšavanje) adekvatnog sustava internih kontrola u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Pod sustavom internih kontrola podrazumijevamo proces kroz koji nadzire i kontrolira:

- Efikasnost i efektivnost operativnih aktivnosti (ovo uključuje zaštitu imovine od gubitaka uzrokovanih štetama ili malverzacijama),
- Pouzdanost financijskog izvještavanja i
- Pridržavanje za Društvo bitnih zakonskih propisa kako bi se spriječilo da se ne postignu ciljevi poslovanja ako bi nastali poslovni rizici.

Nije bilo, niti trenutno postoje značajni nedostaci u internim kontrolama.

U skladu s primjenjivim sustavom internih kontrola implementirali smo odgovarajuće mjere da spriječimo i otkrijemo eventualne nezakonite radnje zaposlenih.

Izvijestili smo Vas o rezultatima procjene rizika da financijska izvješća i Godišnje izvješće o poslovanju mogu sadržavati značajne pogreške uslijed namjernih pogrešnih prikazivanja.

Nismo svjesni postojanja nezakonitih radnji u Društvu naročito onih koje se odnose na pravne zastupnike Društva i druge izvršne uposlenike, uposlenike koji imaju ključnu ulogu u sustavu internih

kontrola, i drugih osoba čije nezakonite radnje mogu imati značajan utjecaj na financijska izvješća Društva.

Potpunost danih informacija

Na uvid su Vam dani svi zapisi, dokumenti i informacije o neobičnim događajima s kojima je Uprava bila upoznata, kao i sve ostale informacije koje su bitne za reviziju financijskih izvješća.

Osigurali smo Vam uvid u imena svih banaka s kojima je Društvo tijekom godine imalo poslovne veze, kao i uvid u sva stanja na transakcijskim računima Društva.

Mi potvrđujemo da moguće neispravljene pogreške nisu značajne u odnosu na ukupna financijska izvješća Društva.

Navedenu izjavu u širem obliku smo potpisali prije početka revizije i nalazi se u radnoj dokumentaciji revizora. Ova financijska izvješća odobrila je Uprava i potpisani su od strane:

Za i u ime Uprave

Rusmir Salić, direktor

KJKP Vodovod i kanalizacija d.o.o. Sarajevo
Jaroslava Černija br. 8
Stari Grad, Sarajevo,

29. april 2025. godine

Izvještaj neovisnog revizora

UHY REVIDENT d.o.o.
Biskupa Čule bb,
BiH-88000 Mostar
BOSNA I HERCEGOVINA
Tel/Fax.: +387 36 330 260
info@uhy-ba.com
www.uhy-ba.com

Vlasnicima i Upravi Društva KJKP Vodovod i kanalizacija d.o.o. Sarajevo

Predmet revizije

Obavili smo reviziju finansijskih izvješća KJKP Vodovod i kanalizacija d.o.o. Sarajevo sa stanjem na dan 31. decembra 2024. godine a koje se sastoje od bilance stanja, bilance uspjeha, izvješća o promjenama na kapitalu i izvješća o tijekovima gotovine za godinu koja se završava na navedeni datum prikazanim na stranicama od 10 do 135te sažetka značajnih računovodstvenih politika i drugih pripadajućih zabilješki na stranicama 16 do 39.

Osnova za mišljenje s rezervom

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću neovisnog revizora, u odjeljku o revizorovim odgovornostima za reviziju finansijskih izvješća.

Neovisni smo od Društva u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

I. Neusklađenost između knjigovodstvenog i fizičkog stanja imovine

a) Zemljište

Prema bruto bilansu, ukupna vrijednost zemljišta iznosi 21.029.214,15 KM.

Međutim, popis zemljišta nije izvršen fizički niti dokumentaciono (nema izvještaja Komisije o inventuri zemljišta).

Značajan dio zemljišta nije uknjižen u zemljišne knjige, čime se krši Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH te MRS 16 (dokazivost kontrole i vlasništva).

Detaljnije o tome na stranici 30. u Bilješci 12. uz finansijska izvješća.

b) Vodovodna i kanalizaciona mreža – neprecizna prezentacija strukture

Konto 021 u bilansu obuhvata ukupnu vrijednost objekata u iznosu od 662.114.227,06 KM, a u okviru popisa su iskazana sva sredstva zbirno, zatim dodatno prikazana vrijednost vodovodne i kanalizacione mreže.

Međutim, prikaz nije jasan jer ostala sredstva (npr. upravne zgrade, bunari, rezervoari itd.) nisu odvojena u zasebnu tabelu, niti je eksplicitno naznačeno da se tabela odnosi samo na vodovodnu i kanalizacionu mrežu (npr. oznakom "od toga").

Detaljnije o tome na stranici 30. u Bilješci 12. uz finansijska izvješća.

II. Blagajna "Voda" i prelazna sredstva – formalni popis bez sadržaja

Prelazni račun, koji po svojoj prirodi treba imati nulto stanje na dan bilansa, prikazuje saldo, ali bez prateće dokumentacije ili komentara koji bi opravdao postojanje tog salda i objasnio svrhu konta na datum izvještavanja.

Ovakav pristup može ostaviti utisak da je popis u ovom dijelu bio **formalno proveden**, bez detaljne analize stvarnog stanja i transakcija, što ukazuje na **slabost u popisnoj proceduri**.

Detaljnije o tome na stranici 32. u Bilješki 20. uz financijska izvješća.

III. Investicije u toku – nejasna prezentacija i nedostatak pojašnjenja

U popisu je evidentiran rast vrijednosti investicija (npr. **rekonstrukcija vodovodne mreže – faza V**), ali **nije pružena razrada šta je tačno dodatno uloženo, a šta je aktivirano tokom 2024. godine**.

Detaljnije o tome na stranici 30. u Bilješki 12. uz financijska izvješća.

IV. Razlike između bruto bilansa i popisa imovine

Identifikovana razlika u imovini iznosi -58.657,14 KM na najmanje tri pozicije.

Ova razlika ukazuje na neusaglašenost između knjigovodstvene i fizičke evidencije, te predstavlja ozbiljan rizik za tačnost bilansa stanja.

Detaljnije o tome na stranici 30. u Bilješki 12. uz financijska izvješća.

V. Razlike u evidenciji obaveza

Utvrđena razlika između popisa obaveza i bruto bilansa u iznosu od -9.124,60 KM. Razlike nisu materijalne, ali ukazuju na propust u kontnoj usklađenosti.

Detaljnije o tome na stranici 35. u Bilješki 31. uz financijska izvješća.

VI. Rezerve u kapitalu – promjena bez jasnog traga porijekla

U odnosu na prethodnu godinu, uočena je promjena u poziciji kapitala – **rezerve**, koja se odnosi na **pokriće gubitka iz 2023. godine**. Međutim:

- nije poznato **kako su te rezerve formirane**,
- prethodni revizor nije imao objašnjenje,
- a trenutna revizija nije išla dublje u analizu, u skladu sa oprezom i drugim prioritetima.

Detaljnije o tome na stranici 33. u Bilješki 24. uz financijska izvješća.

VII. Test umanjenja vrijednosti nije proveden

Društvo nije izvršilo test umanjenja vrijednosti (MRS 36), uz obrazloženje da su efekti "porezno nepriznati".

Ovo nije opravdanje u smislu računovodstvenih standarda – MRS 36 zahtijeva test kada postoje indicije, bez obzira na poreski tretman.

Detaljnije o tome na stranici 30. u Bilješki 12. uz financijska izvješća.

VIII. Nije vršena procjena potraživanja

Društvo nije vršilo procjenu naplativosti potraživanja (posebno onih starijih od godinu dana), što je direktna povreda MRS 9.

Veliki dio potraživanja odnosi se na sporna i zastarjela potraživanja (široka potrošnja i usluge), za koja nisu u potpunosti iskazane ispravke vrijednosti.

Detaljnije o tome na stranici 32. u Bilješki 18. uz financijska izvješća.

IX. **Manjkovi zaliha – porezno nepriznat trošak**

U skladištu Butile utvrđen manjak zaliha u visini od 15.180,68 KM.

Društvo nije dokumentovalo uzrok manjka niti identifikovalo odgovorna lica.

Prema članu 28. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dobit, manjak koji nije rezultat više sile predstavlja **porezno nepriznat rashod**.

Detaljnije o tome na stranici 31. u Bilješki 17. uz financijska izvješća.

Mišljenje revizora

Po našem mišljenju, izuzev naprijed navedenih napomena financijska izvješća prikazuju realno i objektivno u svim značajnim aspektima financijski položaj društva na dan 31. decembra 2024. godine, rezultate njegova poslovanja za godinu tada završenu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i računovodstvenim standardima koji se primjenjuju na teritoriji Federacije i koji obuhvaćaju: Međunarodne računovodstvene standarde (MRS), Međunarodne standarde financijskog izvješćivanja (MSFI) zajedno s uputama, objašnjenjima, smjernicama i načelima koje IFAC i IASB donose i koje prevodi i objavljuje Komisija za računovodstvo i reviziju BiH.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za objavu ostalih informacija, koje obuhvaćaju Izvještaj Uprave. Ostale informacije ne uključuju financijske izvještaje, te se naše mišljenje ne odnosi na njih niti obuhvaća bilo kakvo izražavanje uvjerenja u pogledu ostalih informacija. Naša je obveza pročitati ostale informacije i razmotriti da li su podložne pogrešnim prikazivanjem. Ukoliko na bazi provedenih revizijskih procedura zaključimo da postoje značajne pogrešne objave u ostalim informacijama dužni smo izvijestiti o tim činjenicama. Na bazi provedenih procedura u reviziji, nismo stekli uvjerenje da postoje značajne pogrešne objave u ostalim informacijama, te u ovom pogledu nemamo nikakve značajne činjenice koje smatramo prigodnim za objavu.

Odgovornost Uprave za godišnje financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje financijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s MSFI-ima i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške. U sastavljanju financijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini. Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

Revizorove odgovornosti za reviziju financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške, te izdati izvještaj nezavisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viša razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih godišnjih financijskih izvještaja. Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije.

Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi vremenski neograničeno poslovati. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u godišnjim finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu prouzročiti da Društvo prekine s vremenski neograničenim poslovanjem;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa zaduženima za upravljanje, između ostalog, u vezi s pitanjima koja se tiču planiranog obima i vremenskog rasporeda revizije i važnih revizijskih nalaza, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Broj: 10-04-25

mag.oec. Antonio Vukoja
direktor
ovlašteni revizor
broj licence 3070026236

prof.dr.sc. Božo Vukoja, dipl.oec.
ovlašteni revizor
broj licence 3080375227

doc.dr.sc. Mirsada Murtić, dipl.oec.
ovlašteni revizor
broj licence 3090203211

Sarajevo, Bosna i Hercegovina
29. april 2025. godine

Izveštaj o bilanci uspjeha za godinu završenu na dan 31. decembra 2024. godine

(Svi iznosi su izraženi u KM)

	Bilješka	2024	2023
Prihodi iz ugovora s povezanim stranama		-	-
Prihodi iz ugovora s nepovezanim stranama na domaćem tržištu	1	49.659.906	46.065.590
Prihodi iz ugovora s nepovezanim stranama na inozemnom tržištu		-	-
Poslovni prihodi		49.659.906	46.065.590
Financijski prihodi	2	379.579	554.427
Ostali prihodi i dobici	3	11.085.222	11.967.211
Ostali prihodi		11.464.801	12.521.638
Nabavna vrijednost prodane robe		-	-
Promjene u zalihama gotovih proizvoda, poluproizvoda i proizvodnje u toku, neto (+) / (-)		-	-
Materijalni troškovi i troškovi energije	4	(16.513.062)	(13.740.667)
Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja	5	(28.738.551)	(27.824.370)
Amortizacija	6	(25.163.455)	(24.930.699)
Troškovi primljenih usluga	7	(3.912.212)	(3.056.225)
Ostali poslovni rashodi i troškovi	8	(4.881.641)	(5.337.716)
Poslovni rashodi		(79.208.921)	(74.889.677)
Financijski rashodi	9	(118.742)	(1.009)
Ostali rashodi i gubici	10	(4.680.822)	(5.642.546)
Ostali rashodi i gubici		(4.799.564)	(5.643.555)
Dobit (gubitak) iz redovnog poslovanja prije oporezivanja		(22.883.778)	(21.946.004)
Porez na dobit		-	-
Dobit (gubitak)		(22.883.778)	(21.946.004)

Priložene bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Izveštaj o financijskom položaju za godinu završenu na dan 31. decembra 2024. godine

(Svi iznosi su izraženi u KM)

	Bilješka	2024	2023
Nematerijalna imovina	11	354.552	438.002
Nekretnine, postrojenja i oprema	12	733.971.092	747.257.413
Imovina s pravom korištenja	13	19.690	1.704
Ulaganja u investicijske nekretnine		-	-
Biološka imovina		-	-
Ulaganja u ovisne subjekte		-	-
Ulaganja u pridružene subjekte		-	-
Ulaganja u zajedničke pothvate		-	-
Goodwill		-	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	14	115	115
Financijska imovina po amortiziranom trošku	15	1.218	10.909
Potraživanja po financijskim najmovima		-	-
Ostala imovina i potraživanja	16	4.487.000	4.487.000
Dugoročna imovina		738.833.667	752.195.143
Odgođena porezna imovina		-	-
Zalihe	17	3.604.022	3.042.471
Ugovorna imovina		-	-
Potraživanja od kupaca	18	6.102.422	5.933.339
Ostala financijska imovina po amortiziranom trošku	19	3.480.530	2.981.413
Potraživanja po financijskim najmovima		-	-
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	20	5.517.529	4.678.327
Akontacije poreza na dobit		-	-
Potraživanja za PDV	21	671.589	1.158.253
Razgraničenja	22	1.854.604	1.453.987
Ostala imovina i potraživanja	23	677.851	499.617
Kratkoročna imovina		21.908.547	19.747.407
Imovina ukupno		760.742.214	771.942.550
Vanbilančna evidencija	36	145.618.512	144.601.199
Imovina i vanbilančna evidencija - ukupno		906.360.726	916.543.749

Priložene bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Izveštaj o finansijskom položaju za godinu završenu na dan 31. decembra 2024. godine (nastavak)

(Svi iznosi su izraženi u KM)

	Bilješka	2024	2023
Vlasnički kapital		10.000	10.000
Dionička premija		-	-
Rezerve		662.073.926	684.019.930
Revalorizacijske rezerve		(94.625)	(3.358)
Dobit		-	-
Gubitak		(67.711.964)	(66.774.190)
Kapital	24	594.277.337	617.252.382
Dugoročne finansijske obveze	25	31.326.315	22.380.813
Odgođeni prihod	26	87.052.865	90.063.639
Rezerviranja	27	9.470.856	8.297.354
Ostale dugoročne obveze		-	-
Dugoročne obveze		127.850.036	120.741.806
Odgođene porezne obveze		-	-
Kratkoročne finansijske obveze	28	5.433.099	4.187.965
Derivativni finansijski instrumenti		-	-
Odgođeni prihod	29	12.131.050	11.110.459
Rezerviranja	30	128.512	128.512
Obveze prema dobavljačima	31	9.944.919	8.866.162
Obveze za porez na dobit		-	-
Obveze za plaće	32	2.645.480	2.642.688
Obveze za PDV	33	292.211	237.990
Razgraničenja	34	5.051.522	4.209.233
Ostale kratkoročne obveze	35	2.988.048	2.565.353
Kratkoročne obveze		38.614.841	33.948.362
Kapital i obveze ukupno		760.742.214	771.942.550
Vanbilančna evidencija	36	145.618.512	144.601.199
Kapital, obveze i vanbilančna evidencija - ukupno		906.360.726	916.543.749

Priložene bilješke sastavni su dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o novčanom toku za godinu završenu na dan 31. decembra 2024. godine

(Svi iznosi su izraženi u KM)

	2024	2023
Gotovinski tokovi iz poslovnih aktivnosti		
Dobit/(gubitak) prije oporezivanja	(22.883.778)	(21.946.004)
Usklađenja:		
Amortizacija	25.163.455	24.930.699
(Dobit)/gubitak od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme, neto	-	16
Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme (Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od potraživanja od kupaca, neto	34.246	-
Viškovi, manjkovi, otpisi i prilagođavanje vrijednosti zaliha, neto	-	(9.062.464)
Viškovi, manjkovi, otpisi i prilagođavanje vrijednosti zaliha, neto	401.636	1.096.576
(Otpuštanje)/ dodatno priznata rezerviranja, neto	-	15.801
Prihodi od kamata i financijskog najma priznati u bilanci uspjeha	(187.935)	(360.693)
Financijski rashodi priznati u bilanci uspjeha	118.742	1.009
Promjene u obrtnom kapitalu		
Smanjenje/(povećanje) zaliha	(561.551)	546.221
Smanjenje/(povećanje) potraživanja od kupaca	(169.083)	1.520.876
Smanjenje/(povećanje) ostale imovine i potraživanja	(92.187)	(5.754.792)
Povećanje/(smanjenje) obaveza prema dobavljačima	1.078.757	4.465.430
Povećanje/(smanjenje) ostalih obveza	1.321.997	4.547.325
Neto gotovinski tok u poslovnim aktivnostima	4.224.299	-
Gotovinski tokovi iz ulagačkih aktivnosti		
Primljena kamata i prihod od financijskog najma	-	276.586
Ostali odljevi iz ulagačkih aktivnosti	(3.385.097)	-
Neto gotovinski tok u ulagačkim aktivnostima	(3.385.097)	276.586
Gotovinski tokovi iz financijskih aktivnosti		
Priljevi od uzetih kredita	-	6.831.414
Ostali priljevi iz financijskih aktivnosti	-	3.410
Ostali odljevi iz financijskih aktivnosti	-	(5.506.186)
Neto gotovinski tok u financijskim aktivnostima	-	1.328.638
Neto povećanje / (smanjenje) gotovine i gotovinskih ekvivalenata	839.202	1.605.224
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku razdoblja	4.678.327	3.073.103
Efekti promjene deviznih tečajeva gotovine i gotovinskih ekvivalenata	-	-
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju razdoblja	5.517.529	4.678.327

Priložene bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Izvještaj o promjenama u kapitalu za godinu završenu na dan 31. decembra 2024. godine

(Svi iznosi su izraženi u KM)

Stanje na dan 31. decembra 2022. godine					
Efekte promjena u računovodstvenim politikama	10.000	713.762.573	12.443	(74.570.829)	639.214.187
Efekte ispravka greška	-	-	-	-	-
Ponovno iskazano stanje na dan 1. januara 2023. god.	10.000	713.762.573	12.443	(74.570.829)	639.214.187
Dobit (gubitak) za period	-	-	-	(21.946.004)	(21.946.004)
Ostali ukupni rezultat za period	-	-	-	-	-
Ukupni rezultat	-	-	-	(21.946.004)	(21.946.004)
Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala					
Stjecanje vlastitih dionica i drugih oblika smanjenja vlasničkog kapitala	-	-	-	-	-
Objavljene dividende	-	-	-	-	-
Drugi oblici raspodjele dobiti i pokrića gubitka	-	-	-	29.742.643	29.742.643
Ostale promjene	-	(29.742.643)	(15.801)	-	(29.758.444)
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	10.000	684.019.930	(3.358)	(66.774.190)	617.252.382
Efekte promjena u računovodstvenim politikama					
Efekte ispravka greška	-	-	-	-	-
Ponovno iskazano stanje na dan 1. januara 2024. godine	10.000	684.019.930	(3.358)	(66.774.190)	617.252.382
Dobit (gubitak) za period	-	-	-	(22.883.778)	(22.883.778)
Ostali ukupni rezultat za period	-	-	-	-	-
Ukupni rezultat	-	-	-	(22.883.778)	(22.883.778)

Izvještaj o promjenama u kapitalu za godinu završenu na dan 31. decembra 2024. godine (nastavak)

(Svi iznosi su izraženi u KM)

	Vlasnički udjeli	Rezerve	revalorizacijske rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit	UKUPNO
Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-	-	-
Stjecanje vlastitih dionica i drugih oblika smanjenja vlasničkog kapitala	-	-	-	-	-
Objavljene dividende	-	-	-	-	-
Drugi oblici raspodjele dobiti i pokrića gubitka	-	-	-	21.946.004	21.946.004
Ostale promjene	-	(21.946.004)	(91.267)	-	(22.037.271)
Stanje na dan 31. decembra 2024. godine	10.000	662.073.926	(94.625)	(67.711.964)	594.277.337

Priložene bilješke sastavni su dio ovih finansijskih izvještaja.

Opći podaci o društvu

JIB: 4200151950004

Firma: KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PODUZEĆE "VODOVOD I KANALIZACIJA" društvo sa ograničenom odgovornošću Sarajevo

Skraćena oznaka firme: KJKP "VIK" d.o.o. Sarajevo

Sjedište: Jaroslava Černija br. 8, Sarajevo, Stari Grad

OSNIVAČI

Firma	Sjedište
Kanton Sarajevo	Reisa Džemaludina Čauševića, br 1

KAPITAL

Ugovoreni (upisani) kapital:	10.000,00
Uplaćeni kapital:	10.000,00

UDIO OSNIVAČA U KAPITALU

Osnivač	Ugovoreni kapital	Postotak
Kanton Sarajevo	10.000,00	100 %
Reisa Džemaludina Čauševića, br 1		

DJELATNOST - u unutrašnjem prometu

36.00	Sakupljanje, pročišćavanje i snabdijevanje vodom
37.00	Uklanjanje otpadnih voda
42.21	Gradnja cjevovoda za tečnosti i plinove
42.99	Gradnja ostalih građevina niskogradnje, d.n.
43.12	Pripremni radovi na gradilištu
43.21	Elektroinstalacijski radovi
43.22	Uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instalacija za grijanje i klimatizaciju
43.29	Ostali građevinski instalacijski radovi
45.20	Održavanje i popravak motornih vozila
49.50	Cjevovodni transport
71.12	Inženjerske djelatnosti i s njima povezano tehničko savjetovanje
71.20	Tehničko ispitivanje i analiza

DJELATNOST - u vanjskotrgovinskom prometu

Vanjskotrgovinski promet iz okvira registrirane djelatnosti

OSOBA OVLAŠTENA ZA ZASTUPANJE

U unutrašnjem i vanjskotrgovinskom prometu

Salić Rusmir, direktor u skladu s odredbama Zakona o javnim poduzećima FBiH

Pravni, računovodstveni i drugi temelji financijskih izvješća

Pravni temelj

Pravni temelj za rad Društva je Zakon o gospodarskim Društvima Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH br: 81/15).

Konceptualni okvir i temelj i obveza za sastavljanjem financijskog izvješća definirana je na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji BiH (Službeni glasnik BiH br. 42/04) koji je stupio na snagu 18.9.2004.godine te Zakona o računovodstvu i reviziji FBiH (Službene novine FBiH br.15/21) od 18.2.2021. godine. Od 1. januara 2005. godine primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja. Njima je potrebno utvrditi jesu li Financijska izvješća Društva sastavljena u skladu s Međunarodnim standardima i interpretacijama odobrenim od strane Odbora za Međunarodne standarde (IASC) a koji nose naziv Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (IFRS) a koji su se ranije zvali Međunarodni računovodstveni standardi.

Opći aspekt i cilj revizije

Na temelju zahtjeva Društva **KJKP Vodovod i kanalizacija d.o.o. Sarajevo** i Ugovora o vršenju revizije financijskih izvješća za 2024. godinu, reviziju Financijskih izvješća je obavilo Društvo za reviziju i poslovne usluge **UHY REVIDENT d.o.o. Mostar**, u razdoblju od 21.3.2025. godine do 29.4.2025. godine.

Na temelju općih revizijskih ciljeva, cilj ove revizije je da neovisni revizor iznese svoje mišljenje o tome da li su financijska izvješća Društva za 2024. godinu pripremljena u skladu s propisima u FBiH, da li izvješća daju istinit i fer pregled iskazanih financijskih pozicija u Bilanci uspjeha, Bilanci stanja, Izvješća o promjenama na kapitalu, Izvješća o novčanim tijekovima, posebnim podacima o plaćama i broju zaposlenih i zabilješkama uz financijska izvješća.

Na temelju općih revizijskih ciljeva, napravljen je plan revizije, koji smo predvidjeli: Upoznavanje klijenta i pravnih propisa koji reguliraju njegov rad, razmjenu pisama, uvid u knjigovodstvenu dokumentaciju i evidencije klijenta u fazi prije sastavljanja revizijskog izvješća, prikupljanje odgovarajućih revizijskih dokaza i formiranje radne dokumentacije, pregled financijskih izvješća za 2024. godine, ocjena istinitosti i fer prikaza poslovanja u 2024. godini, sastavljanje izvješća o reviziji i davanje mišljenja ovlaštenog revizora.

Odgovorne osobe za sastavljanje financijskih izvješća

Odgovorne osobe za sastavljanje financijskih izvješća **KJKP Vodovod i kanalizacija d.o.o. Sarajevo** su:

- Rusmir Salić direktor Društva
- Edim Brajić certificirani računovođa broj licence CR-5672/5

Dokumentacija za reviziju financijskih izvješća

Dokumentacija revizije su financijska izvješća Društva (Bilanca stanja, Bilanca uspjeha, Izvještaj o novčanom toku, Izvještaj o promjenama kapitala) kao i Bruto bilanca, Glavna knjiga Popisne liste, Odluke tijela upravljanja i rukovođenja, poslovna dokumentacija, izvješća Uprave, zapisnici o PDV i drugim kontrolama, pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama, normativna akta, izvod iz Sudskog registra, Bankovni izvodi, popisne liste i drugi dokazi i objašnjenja koja su revizoru stavljena na raspolaganje.

Dokumentaciju i podatke su nam prezentirale sljedeće osobe:

- Edim Brajić certificirani računovođa broj licence CR-5672/5

Financijsko knjigovodstvo

Financijsko knjigovodstvo odvija se preko programa za obradu podataka i obuhvaća sve bitne elemente za analitičko i sintetičko sagledavanje poslovnih promjena.

Primjena MSR-a

U postupcima revizije primjenjivali smo Međunarodne Standarde Revizije (MSR) i to posebno:
MSR 200 Cilj i temeljna načela Revizije financijskog izvješća
MSR 500 Revizijski dokazi
MSR 510 Početna stanja
MSR 530 Uzorkovanje i testiranje
MSR 700 Izvještavanje revizora sa mišljenjem

Identifikacija i praćenje troškova

Društvo vrši identifikaciju i praćenje troškova prema zahtjevima MRS 14 – Izvještavanje po segmentima.

Revizorski tim

Revizorski tim koji je obavio reviziju financijskih izvješća Društva:

- prof.dr.sc. Božo Vukoja dipl.oec. – ovlašteni revizor
- doc.dr.sc. Mirsada Murtić dipl.oec. – ovlašteni revizor
- mag.oec. Antonio Vukoja – ovlašteni revizor

Računovodstvena evidencija

Računovodstvena evidencija bazirana je sljedećim računovodstvenim propisima:

- Zakonu o računovodstvu i reviziji ("Službeni list FBiH", 15/21),
- Međunarodnim računovodstvenim standardima,
- Pravilnik o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za gospodarska društva
- Pravilniku o obrascima bilanca stanja i bilanca uspjeha za poduzeća i zadruge, druge pravne osobe i poduzetnike koji vode dvojno knjigovodstvo, Pravilniku o obrascu i sadržaju pozicija u obrascu izvješća o promjenama na kapitalu i novčanim tijekovima,
- Po odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u BiH, sve pravne osobe primjenjuju Međunarodne računovodstvene standarde od 2006. godine,
- Međunarodni standard financijskog izvještavanja za male i srednje subjekte (MSFI za MSP)

Uz godišnja financijska izvješća za poslovnu 2024. godinu Društvo je objavilo i osnovne korištene Računovodstvene politike i zabilješke.

Poslovne knjige i financijska izvješća se vode i sastavljaju po kontnom planu za gospodarska Društva.

Sažetak temeljnih računovodstvenih politika

Pravila procjenjivanja – temeljne pretpostavke

Financijska izvješća trebaju biti sastavljena po načelu nastanka poslovnih događaja (načelo uzročnosti) i načelu stalnosti. Prema načelu nastanka poslovnog događaja učinci poslovnih promjena i drugih događaja se priznaju u momentu nastanka (a ne kada se gotovina ili njen ekvivalent primi ili isplati).

Financijska izvješća sastavljena po načelu nastanka poslovnog događaja (osim Izvješća o novčanim tijekovima) pružaju informacije ne samo o poslovnim promjenama iz prethodnog razdoblja, koje uključuju isplatu i prijem gotovine, već također i o obvezama za isplatu gotovine u budućem razdoblju i o resursima koji predstavljaju gotovinu koja će biti primljena u budućem razdoblju.

Financijska izvješća su sastavljena pod pretpostavkom da će Društvo poslovati na neograničeni vremenski period i da će nastaviti poslovati i u budućnosti.

Priznavanje elemenata financijskih izvješća

Sredstvo se priznaje u bilanci stanja kada je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi pritićati u Društvo i kada sredstvo ima nabavnu vrijednost ili cijenu koštanja ili vrijednost koja se može pouzdano izmjeriti.

Obveza se priznaje u bilanci stanja kada je vjerojatno da će odljev resursa koji sadrži ekonomske koristi proizići iz podmirenja sadašnjih obveza i kada se iznos obveze koja će se podmiriti može pouzdano izmjeriti.

Prihod se priznaje u bilanci uspjeha kada je povećanje budućih ekonomskih koristi povezano s povećanjem sredstava ili smanjenjem obveza koje se mogu pouzdano izmjeriti, odnosno da priznavanje prihoda nastaje istovremeno s priznavanjem povećanja sredstava ili smanjenja obveza.

Rashodi se priznaju u bilanci uspjeha kada smanjenje budućih ekonomskih koristi koje su povezane sa smanjenjem sredstava ili povećanjem obveza i mogu se pouzdano izmjeriti, odnosno da priznavanje rashoda nastaje istovremeno s priznavanjem porasta obveza ili smanjenjem sredstava.

Kapital se iskazuje u skladu s financijskim konceptom kapitala kao uloženi novac ili uložena kupovna moć i predstavlja neto imovinu Društva.

Iz financijskog koncepta kapitala proistječe koncept očuvanja financijskog kapitala. Očuvanje financijskog kapitala mjeri se u nominalnim monetarnim jedinicama - CSD. Po ovom konceptu dobit je zarađena samo ako financijski (ili novčani) iznos neto imovine na kraju razdoblja premašuje financijski (ili novčani) iznos neto imovine na početku razdoblja, nakon uključivanja bilo kakvih raspodjela vlasnicima ili doprinosa vlasnika u tijeku godine.

Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman tečajnih razlika

Izvršen je preračun novčanih sredstava, potraživanja i obveza u stranim sredstvima plaćanja u njihovu protuvrijednost po tečaju na dan bilanciranja. Pozitivne i negativne tečajne razlike nastale po tome temelju su iskazane kao prihod ili rashod razdoblja.

Računovodstvena načela

Pri sačinjavanju financijskih izvješća Društvo je obvezno pridržavati se sljedećih načela:

Načelo stalnosti

Načelo stalnosti iz koga proizlazi da imovinski, financijski i prinosni položaj Društva kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju omogućavaju poslovanje u neograničenom roku iz čega proizlazi privremenost i povremenost izvještavanja, kao i obveznost procjenjivanja po nabavnoj cijeni i cijeni koštanja osim u slučajevima primjena načela impariteta.

Načelo dosljednosti

Načelo dosljednosti koje podrazumijeva da se način procjenjivanja u dužem vremenskom razdoblju ne mijenja, a ako do promjene ipak dođe u Aneksu se iskazuje efekt promjene i obrazlože razlog promjene.

Načelo realizacije

Načelo realizacije po kojemu se u bilanci uspjeha mogu uključiti samo realizirani (tržišno potvrđeni) dobici.

Načelo impariteta

Načelo impariteta(nejednake vrijednosti), koje zahtjeva bilanciranje imovine po najnižoj a obveza po najvišoj vrijednosti što ima za posljedicu odmjeravanja rashoda na više a prihoda na niže, kao i uzimanje u obzir smanjenje cijene (deprijacije) i rezerviranja nezavisno je li rezultat dobit ili gubitak.

Načelo uzročnosti prihoda i rashoda

Načelo uzročnosti prihoda i rashoda po kome se uzimaju u obzir svi prihodi i svi rashodi danog obračunskog razdoblja bez obzira na moment naplate prihoda (fakturiranu realizaciju) i momenta plaćanja na temelju rashoda.

Načelo pojedinačnog procjenjivanja dospelosti i obveza

Načelo pojedinačnog procjenjivanja dospelosti i obveza pri čemu eventualna grupna procjenjivanja radi racionalizacije proistječu iz pojedinačnog procjenjivanja.

Načelo identiteta bilanci

Načelo identiteta bilanci po kome bilanca otvaranja poslovnih knjiga za tekuću godinu mora biti identična zaključnoj bilanci za prethodnu godinu.

IMOVINA

Imovinu je potrebno procjenjivati prije datuma bilanciranja.

Neuplaćeni upisani kapital

Neuplaćeni upisani kapital procjenjuje se po trenutnoj vrijednosti potraživanja na temelju upisanog neuplaćenog kapitala

Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se priznaju samo kada je vjerojatno da će od tog ulaganja pritjecati ekonomske koristi i kada je nabavna vrijednost ulaganja pouzdano mjerljiva, a obuhvaćaju ulaganja u razvitak, koncesije, patente, licence, ulaganja u ostalu nematerijalnu imovinu, kao i kupovinom stečenog goodwilla.

Nematerijalna ulaganja se vrednuju prema nabavnoj vrijednosti.

Nekretnine, postrojenja, oprema i sredstva

Nekretnine, postrojenja i oprema su materijalna sredstva koja Društvo drži za upotrebu u proizvodnji ili isporuku robe ili pružanje usluga, za iznajmljivanje drugim osobama ili u administrativne svrhe ili za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog razdoblja.

Nabavke nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme u tijeku godine evidentiraju se po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini faktorna vrijednost nabavljenih sredstava uvećana za sve zavisne troškove nabavke i sve troškove dovođenja u stanje funkcionalne pripravnosti. Cijenu koštanja

navedenih sredstava proizvedenih u vlastitoj režiji čine direktni troškovi i pripadajući indirektni troškovi, koji se odnose na to ulaganje.

Dobici ili gubici koji proistječu iz rashodovanja ili otuđenja utvrđuju se kao razlika između procijenjenih neto priljeva od prodaje i iskazanog iznosa sredstva i priznaju se kao prihod ili rashod u bilanci uspjeha.

U momentu nabavke ova imovina se vrednuje po nabavnoj cijeni.

Nakon početnog priznavanja po nabavnoj vrijednosti građevinski objekti, postrojenja, oprema i sredstva, vrednuju se po sadašnjoj vrijednosti (nabavna vrijednost umanjena za iznos obračunate amortizacije i gubitke na temelju smanjenja vrijednosti).

Investicione nekretnine nakon početnog priznavanja procjenjuju se po sadašnjoj vrijednosti (obično je to vladajuća tržišna cijena). Dobit ili gubitak nastao uslijed promjene vrijednosti investicione nekretnine uključuje se u rezultat u kome je nastao.

Sadašnja vrijednost građevinskih objekata, postrojenja, opreme i investicijske imovine uvećava se za naknadne troškove na temelju troškova adaptacije, zamjene dijelova i troškova generalnih popravki pod uvjetom da se ovi troškovi mogu izmjeriti i da oni produžuju korisni vijek ili povećavaju učinak sredstva.

Nakon početnog vrednovanja kada knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme odstupa od tržišnih cijena na dan sastavljanja bilanci, vrši se procjena nekretnina, postrojenja i opreme ili putem nove nabavne cijene ili putem revalorizacije.

Pozitivni efekti ove procijene povećavaju revalorizacijsku rezervu, a negativni efekti smanjuju revalorizacijsku rezervu, a ako revalorizacijske rezerve nema negativni efekt povećava rashod manjom vrijednošću imovine u bilanci uspjeha.

Amortizacija

Osnovica za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, izuzimajući zemljište i šume je nabavna odnosno revalorizacijska nabavna vrijednost.

Obračun amortizacije vrši se od početka narednog mjeseca u odnosu na mjesec kada je sredstvo stavljeno u upotrebu.

Amortizacija se obračunava proporcionalnom metodom, primjenom stopa koje se utvrđuju na temelju procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava.

Osnovica za obračun amortizacije sredstva je nabavna vrijednost.

Preostala vrijednost je jednaka je razlici nabavne vrijednosti i ispravke vrijednosti, što znači da Društvo ne očekuje da će dobiti neku vrijednost za sredstvo na kraju njegovog korisnog vijeka trajanja.

Efekti procijene obuhvaćaju se u bilanci uspjeha (pozitivni u korist prihoda od usklađivanja vrijednosti imovine, a negativni na teret rashoda na temelju smanjenja vrijednosti imovine).

Metoda obračuna amortizacije je linearna tj. proporcionalna (pasus 62 MRS 16 – *Nekretnine, postrojenja i oprema*).

Najviše stope amortizacije iz člana 19. Zakona o porezu na dobit, koje se priznaju kao porezno dopustiv rashod, po grupama su:

a)	građevinski objekti	5,00%
b)	ceste, komunalni objekti, željeznica	10,00%
c)	oprema, vozila, postrojenja	15,00%
d)	oprema za vodoprivredne, vodovodne i kanalizacijske sisteme	15,00%

e)	hardver i softver i oprema za zaštitu okoliša	33,30%
f)	višegodišnji zasadi	15,00%
g)	osnovna stada	40,00%
h)	nematerijalna imovina	20,00%

Financijski plasmani i potraživanja

Sudjelovanje u kapitalu

Sudjelovanje u kapitalu procjenjuje se po nominalnoj vrijednosti ili tržišnoj vrijednosti ako je ona niža.

Sudjelovanje u kapitalu otpisuje se proporcionalno gubitku a povećava proporcionalno povećanju temeljnog kapitala iz raspodjele neto dobiti i drugo na temelju izvješća pravne osobe kod koje je uloženi kapital a pokriva gubitak odnosno odluka o povećanju temeljnog kapitala iz raspodjele neto dobiti.

Kredit

Kredit se procjenjuje po nominalnoj vrijednosti. Kredit se direktno otpisuje za iznos dokumentirane nenaplativosti, a indirektno na temelju odluka rukovodstva u slučaju ne izvršenja naplate u roku dospijeća.

Vrijednosni papiri

Vrijednosni papiri, otkupljeni vlastiti vrijednosni papiri i udjeli procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti ili tržišnoj vrijednosti ako je ona niža.

Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja procjenjuju se po nominalnoj vrijednosti umanjenoj za indirektni otpis, po odluci rukovodstva, vjerojatno nenaplativih potraživanja odnosno za direktni otpis ako je nenaplativost potraživanja dokumentirana.

Financijski plasmani i potraživanja

Financijski plasmani i potraživanja u stranoj valuti procjenjuju se po srednjem tečaju strane valute na dan bilanciranja.

Društvo općim aktom utvrđuje indirektno otpisivanje plasmana i potraživanja.

Zastarjela potraživanja direktno se otpisuju na teret rashoda.

Zalihe

Zalihe robe i materijala se mjere po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čine svi troškovi nabavke za dovođenje zaliha na njihovo sadašnje mjesto i stanje.

Troškovi nabavke zaliha obuhvaćaju kupovnu cijenu, uvozne dažbine i druge obveze (osim onih koje Društvo može naknadno povratiti od poreznih vlasti), troškove prijevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci. Popusti, rabati i druge osobne stavke se oduzimaju pri utvrđivanju troškova nabavke.

Izlaz zaliha materijala i robe se evidentira metodom prosječne ponderirane cijene. Zalihe materijala, rezervnih dijelova, inventara s jednokratnim otpisom i robe procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti, koja obuhvaća fakturiranu vrijednost dobavljača i zavisne troškove nabavke. Obračun izlaza zaliha materijala i rezervnih dijelova, sitnog inventara i robe vrši se po prosječnoj nabavnoj cijeni.

Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda procjenjuju se po cijeni koštanja ili neto prodajnoj cijeni ako je ona niža. Cijena koštanja obuhvaća troškove proizvodnje i proporcionalni dio općih troškova proizvodnje, pri čemu se iz ovih troškova isključuju troškovi nekorištenja kapaciteta i troškovi uprave i prodaje.

Neto prodajna cijena je prodajna cijena na dan procjene umanjena za davanja, troškove prodaje, kao i za troškove dovršavanja proizvodnje u slučaju nedovršene proizvodnje. Neto prodajna cijena utvrđuje se ovako: trenutna prodajna cijena na dan sastavljanja bilanci x (troškovi razdoblja/prihod od prodaje).

U slučaju smanjenja upotrebne vrijednosti zaliha za iznos stvarno nastalog i dokumentiranog smanjenja vrijednosti vrši se otpis zaliha na teret rashoda.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Vrijednosni papiri koje su neposredno unovčeni i plemeniti metali smatraju se gotovinskim ekvivalentima. Vrijednosni papiri procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti a plemeniti metali procjenjuju se po vrijednosti izvedenoj iz cijena plemenitih metala na svjetskom tržištu.

Vrijednosni papiri, depoziti po viđenju i gotovina u stranoj valuti procjenjuju se po srednjem tečaju strane valute na dan sastavljanja bilanci.

Aktivna vremenska razgraničenja

Aktivna vremenska razgraničenja (AVR) obuhvaćaju unaprijed plaćene odnosno fakturirane troškove i prihode tekućeg razdoblja koji nisu mogli biti fakturirani a za koje su nastali troškovi u tekućem razdoblju.

Kapital

Kapital obuhvaća: temeljni kapital, emisijsku premiju, rezervni kapital (zakonske i statutarne rezerve), revalorizacijske rezerve i neraspoređeni neto dobitak ranijih ili tekuće godine.

Gubitak iz ranijih godina i tekuće godine je ispravka vrijednosti kapitala. Kapital i gubitak unose se u bilance u visini nominalne knjigovodstvene vrijednosti. Revalorizacijska rezerva danog sredstva prenosi se na neraspoređeni dobitak kada se to sredstvo potpuno amortizira ili prodaje.

Obveze

Dugoročne i kratkoročne obveze proistekle iz financijskih i poslovnih transakcija procjenjuju se po nominalnoj vrijednosti. Obveze u stranoj valuti procjenjuju se po srednjem tečaju strane valute na dan sastavljanja bilanci.

Zastarjele obveze ukidaju se u korist prihoda.

Dugoročna rezerviranja

Dugoročna rezerviranja predstavljaju obveze za pokriće troškova i rizika proisteklih iz prethodnog poslovanja koji će se pojaviti u narednim godinama a odnose se na:

- ▲ rezerviranja za troškove u garantnom roku na temelju prodanih usluga za koje je obračunat prihod u punom iznosu,
- ▲ rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstva,
- ▲ rezerviranja za zadržane kaucije i depozite,
- ▲ rezerviranja za troškove restrukturiranja,
- ▲ rezerviranja za naknade i druge beneficije zaposlenih, i
- ▲ ostala rezerviranja za vjerojatne troškove.

Ova rezerviranja Društvo procjenjuje na bazi stvarno očekivanih troškova, a ukida ih u momentu nastanka troškova koji tereti rezerviranje. Neiskorištena dugoročna rezerviranja za pokriće troškova ukidaju se u korist ostalih prihoda.

Pasivna vremenska razgraničenja (PVR) obuhvaćaju:

- ▲ unaprijed obračunati troškovi,
- ▲ obračunati prihodi budućeg razdoblja,
- ▲ odloženi prihodi po temelju efekata ugovorene zaštite od rizika,
- ▲ razgraničeni troškovi nabavke,
- ▲ donacije.

Donacije primljene za povećanje prihoda unose se u prihode do visine rashoda, a donacije primljene za nabavljene stvari unose se u prihode u visini troškova nastalih po temelju utroška ili amortizacije primljenih stvari iz donacija.

Obveze za porez za dodanu vrijednost (PDV)

Iskazuje se obračun poreza na dodanu vrijednost kupcima u iznosu koji nije kompenziran sa obračunatim porezom na dodanu vrijednost od strane dobavljača i temelju uvoza.

Poslovni prihodi i rashodi

Poslovne prihode čine:

- ▲ prihodi od prodaje robe i usluga umanjene za poreske dažbine i dane popuste nezavisno od momenta naplate,
- ▲ prihodi od aktiviranja i potrošnje usluga priznaju po cijeni koštanja,
- ▲ prihodi od aktiviranja i potrošnje robe priznaju se po nabavnoj cijeni, a prihodi od prirasta temeljnog stada priznaju se po tržišnoj cijeni,
- ▲ promjena vrijednosti biološke imovine,
- ▲ prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, donacija, prihodi iz proračuna/budžeta i drugih izvora i drugi osobni prihodi,
- ▲ prihodi od zakupnina, članarina, ukidanja rezerviranja i ostali poslovni prihodi.

Prihod se mjeri na temelju fer vrijednosti primljene nadoknade ili potraživanja, uzimajući u obzir iznos svih trgovačkih popusta i količinskih rabata koje Društvo odobri. Razlika između fer vrijednosti i nominalnog iznosa naknade priznaje se kao prihod od kamate.

Poslovni prihodi korigiraju se na više za povećanje vrijednosti zaliha usluga i na niže za smanjenje vrijednosti zaliha usluga.

Prihodi od prodaje su iskazani u iznosu fakturirane realizacije, tj. izvršene prodaje do kraja obračunskog razdoblja, pod uvjetom da je s tim danom nastao dužničko-povjerilački odnos i da je ispostavljena faktura.

Prihodi od usluga iskazani su proporcionalno stupnju završenosti usluge na dan bilanciranja.

Dobici predstavljaju povećanje ekonomske koristi, a obuhvaćaju prihode koji se javljaju u slučaju prodaje stalne imovine po vrijednosti većoj od njihove knjigovodstvene vrijednosti, zatim nerealizirane dobiti na temelju prodaje vrijednosnih papira (u slučaju kada se vrednovanje vrijednosnih papira vrši po njihovim tržišnim vrijednostima), kao i dobitke koji nastaju pri povećanju knjigovodstvene vrijednosti stalne imovine uslijed prestanka djelovanja uvjeta za smanjenje njihove vrijednosti.

Gubici nastaju po temelju prodaje imovine po cijenama nižim od njihove knjigovodstvene vrijednosti, zatim po temelju rashodovanja neotpisanih temeljnih sredstava, po temelju šteta koje se mogu u cjelini ili djelomično nadoknaditi od osiguravajućih društava, po temelju primjene principa impariteta (umanjenje vrijednosti imovine).

Poslovne rashode čine: nabavna vrijednost prodane robe, troškovi materijala za izradu, troškovi ostalog materijala, troškovi goriva i energije, troškovi bruto zarada i naknada zarada, troškovi proizvodnih usluga, troškovi amortizacije i rezerviranja, nematerijalni troškovi, porezi i doprinosi nezavisni od rezultata. Svi rashodi se priznaju nezavisno od plaćanja.

Izvanredni prihodi i rashodi

Izvanredni prihodi i rashodi nastaju kao posljedica izvanrednih događaja, koji se jasno razlikuju od redovitih aktivnosti i od kojih se ne očekuje da nastaju često ili redovito.

Temeljne karakteristike izvanrednih prihoda i rashoda su:

- ▲ rijetko se pojavljuju;
- ▲ događaj koji je prouzročio prihod ili rashod je izvanredan, odnosno nije posljedica redovitih aktivnosti;
- ▲ značaj i veličina prihoda ili rashoda je velika u odnosu na imovinu društva.

Financijski prihodi i rashodi

Financijski prihodi i rashodi obuhvaćaju: prihode i rashode od kamata (nezavisno od toga da li su dospjeli i da li se plaćaju ili pripisuju iznosu potraživanja ili obveze na dan bilanciranja); prihode i rashode od tečajnih razlika; prihode i rashode iz odnosa s matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim osobama; i ostale financijske prihode i rashode.

Financijske prihode čine: prihodi od kamata, od učešća u dobiti povezanih pravnih osoba/lica, od pozitivnih tečajnih razlika, dobiti po temelju promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine i ostali financijskih prihodi.

Financijske rashode čine: rashodi na temelju kamata, negativnih tečajnih razlika, otpisi dugoročnih financijskih plasmana, gubici po temelju promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine, rashodi iz odnosa sa povezanim pravnim osobama i ostali financijski rashodi.

Ostali prihodi i rashodi

Ostale prihode čine: dobiti od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, bioloških sredstava, učešća u kapitalu, dugoročnih vrijednosnih papira i materijala, dobiti na temelju ulaganja u nekretnine, viškovi osim viškova zaliha usluga, prihodi od smanjenja obveza, dobiti na temelju prodaje stalnih sredstava klasificiranih kao stalna sredstva namijenjena otuđenju, naplaćena otpisana potraživanja i ostali nespomenuti prihodi.

Ostale rashode čine: gubici na temelju rashodovanja, otpisa i prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, bioloških sredstava, gubici na temelju prodaje učešća u kapitalu, dugoročnih vrijednosnih papira i materijala, manjkovi osim manjkova zaliha usluga, otpisi obrtnih sredstava, gubici po temelju prodaje stalnih sredstava klasificiranih kao stalna sredstva namijenjena otuđenju, gubici na temelju ulaganja u nekretnine i ostali nespomenuti rashodi.

Dobici i gubici

Dobici predstavljaju povećanje ekonomske koristi, a obuhvaćaju prihode koji se javljaju u slučaju prodaje stalne imovine po vrijednosti većoj od njihove knjigovodstvene vrijednosti, zatim nerealizirane dobiti na temelju prodaje vrijednosnih papira (u slučaju kada se vrednovanje vrijednosnih papira vrši po njihovim tržišnim vrijednostima), kao i dobitke koji nastaju pri povećanju knjigovodstvene vrijednosti stalne imovine uslijed prestanka djelovanja uvjeta za smanjenje njihove vrijednosti.

Gubici nastaju po temelju prodaje imovine po cijenama nižim od njihove knjigovodstvene vrijednosti, zatim po temelju rashodovanja neotpisanih temeljnih sredstava, po temelju šteta koje se mogu u cjelini ili djelomično nadoknaditi od osiguravajućih društava, po temelju primjene principa impariteta (umanjenje vrijednosti imovine).

Prihode od usklađivanja vrijednosti stalne imovine čine: prihodi od revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava i prihodi na temelju poništavanja imparitetnih gubitaka.

Rashode na temelju usklađivanja vrijednosti stalne imovine čine: rashodi na temelju revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava i rashodi na temelju priznavanja imparitetnih gubitaka.

Porez na dodanu vrijednost (PDV)

Porez na dodanu vrijednost (PDV) propisan je Zakonom o porezu na dodanu vrijednost (Službeni list BiH broj 09/95) uvedena je obveza i sustav plaćanja PDV-a na cijelom teritoriju BiH s početkom primjene od 1. januara 2006. godine a čime je zamijenjen dotadašnji sustav oporezivanja i primjene poreza na promet proizvoda i usluga.

Porez na dobit

Porez na dobit obračunava se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit.

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu s entitetskim propisima. Porezna obveza se obračunava na oporezivu dobit.

Oporeziva dobit utvrđuje se u poreznoj Bilanci usklađivanjem dobiti iskazane u bilanci uspjeha, koji je sačinjen u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima i propisima kojima se uređuje računovodstvo, za određene rashode i prihode u suglasnosti s važećim poreznim propisima.

Bilješke uz financijska izvješća

Bilješka 1: Prihodi iz ugovora s nepovezanim stranama na domaćem tržištu

	2024	2023
Prihodi od prodaje robe	41.469.041	40.190.438
Prihodi od pruženih usluga	8.190.865	5.875.152
	49.659.906	46.065.590

Bilješka 2: Financijski prihodi

	2024	2023
Prihodi od kamata	187.935	360.693
Ostali financijski prihodi	191.644	193.734
	379.579	554.427

Bilješka 3: Ostali prihodi i dobici

	2024	2023
Dobici od dugoročne nefinancijske imovine	-	598
Prihodi od prodaje materijala, neto	21.733	406.666
Viškovi i ostala pozitivna usklađenja zaliha	2.391	21.293
Ostali prihodi i dobici	11.061.098	11.538.654
	11.085.222	11.967.211

Bilješka 4: Materijalni troškovi i troškovi energije

	2024	2023
Utrošene sirovine i materijal	2.939.413	2.503.622
Utrošena energija i gorivo	13.226.184,00	10.917.413
Utrošeni rezervni dijelovi	172.462	161.287
Otpis sitnog inventara, ambalaže i auto-guma	175.003	158.345
	16.513.062	13.740.667

Bilješka 5: Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja

	2024	2023
Troškovi plaća	22.886.028	22.218.805
Troškovi naknada plaća	2.005.124	1.853.813
Troškovi službenih putovanja zaposlenih	12.604	8.055
Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava zaposlenih	3.778.605	3.637.658
Troškovi naknada članovima odbora, komisija i sl.	54.526	53.079
Troškovi naknada ostalim fizičkim osobama	1.664	52.960
	28.738.551	27.824.370

Bilješka 6: Amortizacija

	2024	2023
Amortizacija	25.163.455	24.930.699
	25.163.455	24.930.699

Bilješka 7: Troškovi primljenih usluga

	2024	2023
Troškovi transportnih usluga	15.187	33.762
Troškovi usluga održavanja	905.169	774.898
Troškovi zakupa	2.510	7.725
Troškovi reklame i sponzorstva	900	1.350
Troškovi ostalih usluga	1.184.409	992.249
Troškovi neproizvodnih usluga	1.804.037	1.246.241
	3.912.212	3.056.225

Bilješka 8: Ostali poslovni rashodi i troškovi

	2024	2023
Troškovi reprezentacije	16.046	9.451
Troškovi premija osiguranja	336.161	132.734
Troškovi platnog prometa	19.023	20.296
Troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga	1.859.510	2.232.187
Troškovi poreza, naknada, taksi i dr. dažbina na teret pravne osobe	2.287.520	2.329.316
Troškovi članskih doprinosa i sl. obveza	10.593	28.344
Ostali nematerijalni troškovi	352.788	585.388
	4.881.641	5.337.716

Bilješka 9: Financijski rashodi

	2024	2023
Rashodi od kamata	118.742	1.009
	118.742	1.009

Bilješka 10: Ostali rashodi i gubici

	2024	2023
Gubici od dugoročne nefinancijske imovine	34.246	16
Gubici od financijske imovine	2.527.753	4.135.457
Troškovi rezerviranja, neto	1.638.257	166.667
Manjkovi i ostala negativna usklađenja zaliha	404.027	1.117.869
Ostali rashodi i gubici	76.539	222.537
	4.680.822	5.642.546

Bilješka 11: Nematerijalna imovina

	2024	2023
Ostala nematerijalna imovina u pripremi	98.067	72.966
Ostala nematerijalna sredstva	256.485	365.036
	354.552	438.002

Bilješka 12: Nekretnine, postrojenja i oprema

	2024	2023
Zemljište	21.029.214	21.029.214
Građevinski objekti	1.940.501.454	1.936.279.596
Ispravka vrijednosti građevinskih objekata	(1.278.387.227)	(1.258.881.436)
Postrojenja i oprema	70.969.286	70.443.700
Ispravka vrijednosti postrojenja i oprema	(36.731.731)	(32.643.807)
Alati, pogonski i uredski namještaj	7.130.170	7.121.803
Ispravka vrijednosti alata pogonskog i uredskog namještaja	(5.913.655)	(5.544.740)
Transportna sredstva	12.786.104	11.706.121
Ispravka vrijednosti transportnih sredstava	(10.072.542)	(10.106.881)
Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	11.854.157	5.783.923
Ostala dugoročna materijalna imovina	8.373	8.373
Predumjmovi za nekretnine, postrojenja i opremu	797.489	2.061.547
	733.971.092	747.257.413

Neusklađenost između knjigovodstvenog i fizičkog stanja imovine Zemljište

- Prema bruto bilansu, ukupna vrijednost zemljišta iznosi 21.029.214,15 KM.
- Međutim, popis zemljišta nije izvršen fizički niti dokumentaciono (nema izvještaja Komisije o inventuri zemljišta).
- Značajan dio zemljišta nije uknjižen u zemljišne knjige, čime se krši Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH te MRS 16 (dokazivost kontrole i vlasništva).

Preporuka: Neposredno izvršiti fizičku i pravnu inventuru zemljišta, uključujući provjeru ZK statusa, posjeda i osnovanosti knjiženja.

Vodovodna i kanalizaciona mreža – neprecizna prezentacija strukture

Konto 021 u bilansu obuhvata ukupnu vrijednost objekata u iznosu od 662.114.227,06 KM, a u okviru popisa su iskazana sva sredstva zbirno, zatim dodatno prikazana vrijednost vodovodne i kanalizacione mreže.

Međutim, prikaz nije jasan jer ostala sredstva (npr. upravne zgrade, bunari, rezervoari itd.) nisu odvojena u zasebnu tabelu, niti je eksplicitno naznačeno da se tabela odnosi samo na vodovodnu i kanalizacionu mrežu (npr. oznakom "od toga").

Preporuka: Radi jasnoće i transparentnosti, preporučuje se:

- da se u naslovu tabele naznači da se vrijednosti odnose "od toga na vodovodnu i kanalizacionu mrežu",
- te da se za ostalu imovinu pripremi zaseban pregled sa opisom vrste i konta.

Investicije u toku – nejasna prezentacija i nedostatak pojašnjenja

U popisu je evidentiran rast vrijednosti investicija (npr. **rekonstrukcija vodovodne mreže – faza V**), ali **nije pružena razrada šta je tačno dodatno uloženo, a šta je aktivirano tokom 2024. godine.**

Preporuka: U budućim popisima obavezno navoditi **šta je tačno aktivirano**, šta ostaje u toku, a šta je novo dodato – uz internu referencu na dokumentaciju kojom se potvrđuju ulaganja i status realizacije u skladu sa MRS 16.

Razlike između bruto bilansa i popisa imovine

- Identifikovana razlika u imovini iznosi -58.657,14 KM na najmanje tri pozicije.
- Ova razlika ukazuje na neusaglašenost između knjigovodstvene i fizičke evidencije, te predstavlja ozbiljan rizik za tačnost bilansa stanja.

Preporuka: Hitno analizirati uzrok razlika i dokumentovati korektivna knjiženja. Revizor ne može potvrditi bilans dok se razlika ne ukloni.

Test umanjenja vrijednosti nije proveden

- Društvo nije izvršilo test umanjenja vrijednosti (MRS 36), uz obrazloženje da su efekti "porezno nepriznati".
- Ovo nije opravdanje u smislu računovodstvenih standarda – MRS 36 zahtijeva test kada postoje indicije, bez obzira na poreski tretman.

Preporuka: Provoditi redovan test umanjenja vrijednosti za sve amortizovane i neoperativne segmente imovine.

Bilješka 13: Nekretnine, postrojenja i oprema s pravom korištenja

	2024	2023
Građevinski objekti	22.719	2.840
Ispravka vrijednosti građevinskih objekata	(3.029)	(1.136)
	19.690	1.704

Bilješka 14: Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat

	2024	2023
Financijska sredstva raspoloživa za prodaju	115	115
	115	115

Bilješka 15: Financijska imovina po amortiziranom trošku

	2024	2023
Dati krediti	1.218	10.909
	1.218	10.909

Bilješka 16: Ostala imovina i potraživanja

	2024	2023
Ostala dugoročna potraživanja i imovina	4.487.000	4.487.000
	4.487.000	4.487.000

Bilješka 17: Zalihe

	2024	2023
Sirovine i materijal	3.961.347	3.484.341
Auto-gume i ambalaža	-	481
Alat i sitan inventar	57.903	90.009
Ispravak vrijednosti sirovina, materijala, dijelova i inventara	(434.435)	(551.567)
Dani predujmovi za zalihe i usluge ostalim pravnim osobama	210.046	210.046
Ispravak vrijednosti danih predujmova	(190.839)	(190.839)
	3.604.022	3.042.471

Manjkovi zaliha – porezno nepriznat trošak

- U skladištu Butile utvrđen manjak zaliha u visini od 15.180,68 KM.
- Društvo nije dokumentovalo uzrok manjka niti identifikovalo odgovorna lica.

- Prema članu 28. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dobit, manjak koji nije rezultat više sile predstavlja **porezno nepriznat rashod**.

Preporuka: Dokumentovati uzroke manjka, razdvojiti priznati i nepriznati dio rashoda, i po potrebi iskazati odložene porezne obaveze.

Bilješka 18: Potraživanja od kupaca

	2024	2023
Kupci u zemlji	53.262.236	53.865.682
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca	(47.159.814)	(47.932.343)
	6.102.422	5.933.339

Nije vršena procjena potraživanja

- Društvo nije vršilo procjenu naplativosti potraživanja (posebno onih starijih od godinu dana), što je direktna povreda MRS 9.
- Veliki dio potraživanja odnosi se na sporna i zastarjela potraživanja (široka potrošnja i usluge), za koja nisu u potpunosti iskazane ispravke vrijednosti.

Preporuka: Uvesti model za procjenu očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) i uravnotežiti ispravke vrijednosti sa stvarnim stepenom naplate.

Bilješka 19: Ostala financijska imovina po amortiziranom trošku

	2024	2023
Potraživanja za kamatu	3.466.164	2.966.619
Kratkoročni dio dugoročnih kredita	14.366	14.794
	3.480.530	2.981.413

Bilješka 20: Gotovina i gotovinski ekvivalenti

	2024	2023
Transakcijski računi domaća valuta	5.514.991	4.666.562
Transakcijski računi strana valuta	393	10.265
Blagajne domaća valuta	2.145	1.500
	5.517.529	4.678.327

Prelazni račun, koji po svojoj prirodi treba imati nulto stanje na dan bilansa, prikazuje saldo, ali bez prateće dokumentacije ili komentara koji bi opravdao postojanje tog salda i objasnio svrhu konta na datum izvještavanja.

Ovakav pristup može ostaviti utisak da je popis u ovom dijelu bio **formalno proveden**, bez detaljne analize stvarnog stanja i transakcija, što ukazuje na **slabost u popisnoj proceduri**.

Preporuka: Potrebno je izvršiti potpuni popis gotovine, uključujući i detaljan uvid u prelazne račune, te dokumentovati njihovu prirodu i opravdanost salda.

Bilješka 21: Potraživanja za PDV

	2024	2023
Ulazni porez na koji još nije stečeno pravo odbitka	244.952	250.979
Druga potraživanja s osnove PDV-a	426.637	907.274
	671.589	1.158.253

Bilješka 22: Razgraničenja

	2024	2023
Ostala kratkoročna razgraničenja	1.854.604	1.453.987
	1.854.604	1.453.987

Bilješka 23: Ostala imovina i potraživanja

	2024	2023
Potraživanja od zaposlenika	30.650	28.923
Potraživanja od državnih organa i institucija	464.697	286.645
Ostala kratkoročna potraživanja	182.504	184.049
	677.851	499.617

Bilješka 24: Kapital

	2024	2023
Državni kapital	10.000	10.000
Ostale rezerve	662.073.926	684.019.930
Ostale revalorizacijske rezerve	(94.625)	(3.358)
Akumulirani, nepokriveni gubici iz prethodnih perioda	(44.828.186)	(44.828.186)
Gubitak tekućeg perioda	(22.883.778)	(21.946.004)
	594.277.337	617.252.382

Rezerve u kapitalu – promjena bez jasnog traga porijekla

U odnosu na prethodnu godinu, uočena je promjena u poziciji kapitala – **rezerve**, koja se odnosi na **pokriće gubitka iz 2023. godine**.

Međutim:

- nije poznato **kako su te rezerve formirane**,
- prethodni revizor nije imao objašnjenje,
- a trenutna revizija nije išla dublje u analizu, u skladu sa oprezom i drugim prioritetima.

Preporuka: Preporučuje se pribaviti **karticu konta rezervi**, kao i **odluke upravljačkih tijela** o njihovom formiranju i korištenju. Time bi se osigurala dosljednost sa MRS 1, koji zahtijevaju da se promjene u kapitalu prezentuju transparentno i s odgovarajućom dokumentacijom.

Bilješka 25: Dugoročne financijske obveze

	2024	2023
Dugoročni krediti uzeti u inozemstvu	31.306.522	22.379.072
Ostale dugoročne obveze	19.793	1.741
	31.326.315	22.380.813

Bilješka 26: Odgođeni prihod

	2024	2023
Unaprijed naplaćeni i drugi odgođeni prihodi	87.052.865	90.063.639
	87.052.865	90.063.639

Bilješka 27: Rezerviranja

	2024	2023
Rezerviranja za naknade i beneficije zaposlenika	3.380.806	1.898.402
Rezerviranja po započetim sudskim sporovima	6.090.050	6.398.952
	9.470.856	8.297.354

Bilješka 28: Kratkoročne financijske obveze

	2024	2023
Kratkoročni krediti uzeti u inozemstvu	2.883.820	2.883.820
Obaveze po osnovi kamata i troškova financiranja	2.549.279	1.304.145
	5.433.099	4.187.965

Bilješka 29: Odgođeni prihod

	2024	2023
Obračunani prihodi narednog razdoblja	3.845.125	3.845.125
Odgođeni prihodi za primljene donacije i sl.	8.285.925	7.265.334
	12.131.050	11.110.459

Bilješka 30: Rezerviranja

	2024	2023
Kratkoročna rezerviranja	128.512	128.512
	128.512	128.512

Bilješka 31: Obveze prema dobavljačima

	2024	2023
Dobavljači u zemlji	9.944.919	8.866.162
	9.944.919	8.866.162

Razlike u evidenciji obaveza

- Utvrđena razlika između popisa obaveza i bruto bilansa u iznosu od -9.124,60 KM.
- Razlike nisu materijalne, ali ukazuju na propust u kontnoj usklađenosti.

Preporuka: Izvršiti kontnu analizu, kontaktirati računovodstvo i uskladiti stanje.

Bilješka 32: Obveze za plaće

	2024	2023
Obveze za neto plaće i naknade plaća	1.175.760	1.158.320
Obveze za porez i posebne dažbine na plaće i naknade plaća	108.676	107.255
Obveze za doprinose u vezi plaća i naknada plaća	1.123.358	1.168.724
Obveze za neto naknade plaća koje se refundiraju	22.684	17.374
Obveze za ostala neto primanja, naknade troškova i materijalna prava zaposlenih	215.002	191.015
	2.645.480	2.642.688

Bilješka 33: Obveze za PDV

	2024	2023
Obveze za razliku između obveza za PDV i ulaznog poreza	292.211	237.990
	292.211	237.990

Bilješka 34: Pasivna razgraničenja

	2024	2023
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	5.051.522	4.209.233
	5.051.522	4.209.233

Bilješka 35: Ostale kratkoročne obveze

	2024	2023
Primljeni predujmovi, depoziti i kaucije	1.844.196	1.443.580
Obveze po osnovi kamata i troškova financiranja	694.251	819.185
Obveze za porez i posebne dažbine na naknade članovima odbora, komisija i sl.	4.457	4.048
Obveze za doprinose u vezi naknada članovima odbora, komisija i sl.	540	490
Obveze prema fizičkim osobama za naknade po ugovorima	516	468
Obveze za porez i posebne dažbine na naknade fizičkim osobama	-	2.000
Obveze za doprinose u vezi naknada fizičkim osobama	-	192
Ostale obveze	-	180
Obveze za trošarine (akcize)	181.816	-
Obveze za PDV koji se plaća pri uvozu	262.272	295.210
	2.988.048	2.565.353

Bilješka 36: Vanbilančna evidencija

	2024	2023
Vanbilančna evidencija - aktiva	9.875.480	
	5.365.744	
	130.377.288	144.601.199
Vanbilančna aktiva	145.618.512	144.601.199
Vanbilančna evidencija - pasiva	9.875.480	
	5.365.744	
	130.377.288	144.601.199
Vanbilančna pasiva	145.618.512	144.601.199

Utvrđivanje poštivanja zakona od strane uposlenih u društvu

U toku revizije nismo uočili slučajeve nepoštivanja zakonskih odredbi u knjigovodstvu Društva, niti pri sastavljanju financijskih izvješća.

Pristup informacijama

Zakonski zastupnici Društva dali su nam sva potrebna objašnjenja i dokaze. Kao dio dokumentacije o vršenju revizije pohranili smo i pismo o izjavi odgovornosti zakonskih zastupnika za financijska izvješća Društva.

Osvrt na poštivanja principa neograničenog vremena poslovanja

Naša odgovornost je da tijekom provođenja revizije financijskih izvješća ocijenimo da li je prihvatljiva procjena uprave da financijske izvještaje sastavi na osnovi pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja, kao i da razmotrimo postoje li događaji i okolnosti koji upućuju na veliku neizvjesnost glede vremenski neograničenog poslovanja, a koji bi trebali biti objavljeni u financijskim izvještajima.

Obvezni smo da ocijenimo procjenu uprave da Društvo nastavi poslovati u vremenski neograničenom roku, i to za razdoblje koje je koristila uprava, a koje ne može biti kraće od 12 mjeseci. Nakon provođenja odgovarajućih radnji kojima ocjenjujemo pretpostavku vremenske neograničenosti poslovanja, i razmatranja prikladnosti objava u financijskim izvještajima izrazili smo pozitivno mišljenje.

Događaji nakon datuma bilance

Nije bilo događaja nakon datuma sastavljanja bilance koji bi mogli imati utjecaj na prezentirana financijska izvješća. Izjašnjenje revizora o naknadnim događajima koji su mogli eventualno utjecati na izvršene iskaze u financijskim izvješćima poduzeća za revidirani period poslovanja nije neophodno niti može utjecati na revizorsko mišljenje.

Sudski sporovi

Prema informacijama dobivenim od Uprave Društva i podacima iz potpisane izjave Klijenta revizije Društvo vodi veći broj sudskih sporova protiv fizičkih i pravnih osoba zbog neplaćanja komunalnih usluga od strane istih.

Osvrt na interne kontrole

Jedna od faza prethodne revizije je revizija internih kontrola. Prethodna revizija bi se u pravilu trebala obavljati do datuma na koji se izdaju financijski izvještaji, a završna revizija nakon datuma izdavanja financijskih izvještaja. Mrevs 400 definira interne kontrole kao cjelokupnost stajališta, svijesti i djelovanja uprave u odnosu na kontrolu i njenu važnost u društvu.

Djelotvornost i uspješnost kontrole ovisi u uvjetima u kojima djeluje sustav internih kontrola, i to: filozofija i način upravljanja menadžmenta, organizacijska struktura društva, djelovanje interne revizije (ako postoji), kadrovske politike i raspodjele ovlasti i odgovornosti.

Djelotvorna raspodjela ovlasti i odgovornosti u društvu usmjerena je na kontrolu rada jednog zaposlenika od strane drugog zaposlenika, čime se uspostavlja mehanizam za otkrivanje prevara i pogrešaka. Mrevs 400 u točki 8. Navodi slijedeće kontrolne postupke koje uspostavlja uprava radi provođenja usvojene politike, zaštite imovine, otkrivanja pogrešaka i prijevara, valjanosti i potpunosti računovodstvenih evidencija te pravodobne pripreme financijskih informacija:

- odobravanje, pregled i izvještavanje o usklađivanjima,
- provjera aritmetičke točnosti knjiženja,
- odobrenje i provjera dokumenata,
- ograničenje pristupa imovini i knjiženjima,
- usporedba i analiza financijskih rezultata s planiranim.

U procesu revizije izradili smo radnu dokumentaciju i prikupili dokaze metodom ispitivanja i potvrđivanja (upiti zaposlenima i upravi, verifikacije i konfirmacije), promatranjem (kontrolni propisi). Ispitali smo da li uopće postoji sustav internih kontrola, te da li taj isti sustav djeluje.

Nakon što smo utvrdili postojanje ovog sustava u društvu ispitili smo djeluje li sustav pomoću programa za ocjenu sustava internih kontrola. Ciljevi za ocjenu sustava interne kontrole i rezultati su sljedeći:

- valjanost
- potpunost
- cut-off
- autorizacija
- procjena
- klasifikacija
- prijenos i sabiranje

Osvrt na porezne aspekte u društvu

Društvo je obveznik plaćanja direktnih i indirektnih poreza. Stopa poreza na dobit iznosi 10%. Stopa poreza na dodanu vrijednost iznosi 17%.

Načelo stalnosti poslovanja

U skladu s međunarodnim standardom revizije u kojem se razmatra načelo stalnosti, prilikom planiranja i izvršavanja postupaka revizije i ocjene dobivenih rezultata, revizor treba razmotriti ispravnost pretpostavke o načelu stalnosti poslovanja pravne osobe.

Iz poslovanja koje se nastavlja i u 2025. godini, razmatranja bitnijih odredbi aktualnih ugovora koji su u fazi realizacije, kao i planova za koje se intenzivno pripremaju uvjeti za realizaciju, revizor se u razumnoj mjeri uvjerio da princip stalnosti poslovanja nije narušen.

Neovisnost revizijskog tima

U sklopu preliminarne aktivnosti ocijenili smo neovisnost revizijskog tima u odnosu na društvo. U skladu s ovim zaključili smo da ne postoje određene zabrane koje bi nekog od članova revizorskog tima doveli u situaciju da ne može raditi reviziju.

Također nismo utvrdili postojanje financijskog interesa u društvu, niti zajmove ili slično od klijenta. Poslovne veze s klijentom tiču se samo revizije. Ne postoje obiteljske i osobne veze sa zaposlenima u društvu. Nitko od naših zaposlenih nije radio u društvu koje se revidira niti ima plan da u skorijoj budućnosti traži zaposlenje u društvu.

Nismo pružali niti financijske niti pravne usluge koje bi imale bitan utjecaj na rješavanje sudskih sporova. Nitko od zaposlenih u revizorskoj kući nije obavljao poslove u upravi društva. Nismo vršili nikakve ispravke u knjiženju.

Nadalje, nema slučajeva u kojima je neko od zaposlenih u revizorskoj kući primao poklone od klijenta.

Cijena revizije nije znatno manja od prosječne tržišne, te odgovara trenutnom stanju u okruženju.

Dokumente za rad revizije pripremali smo sami. Nitko od članova revizorskog tima nije pružao revizorske usluge koje bi znatno utjecale na rezultat revizije. Po samoprocjeni revizori posjeduju dovoljno stručnosti za obavljanje revizije na kvalitetan način.

Nismo zastupali klijenta u pravnim sporovima i slično. Ne postoje osobna poznanstva koji bi doveli do narušavanja neovisnosti revizije. Također, nema straha od davanja objektivnog mišljenja i rada revizije s dovoljnim profesionalnim skepticizmom.

Zaključak

Tijekom revizije nismo uočili činjenice koje bi za rezultat imale modifikaciju mišljenja revizora. Naglašavamo, da mi kao revizori nismo odgovorni da pregledamo sve transakcije provedene u društvu tijekom godine, naročito one nematerijalne.

Revizija se obavlja na temelju testova kontrola, testova detalja koji se obavljaju na temelju uzoraka i analitičkih procedura kojima se potvrđuje logičnost kretanja između pojedinih pozicija izvještaja i pravilna primjena računovodstvenih politika koje moraju biti u skladu s primjenjivim računovodstvenim okvirom.

Svojim testiranjem nastojimo steći razumno, a ne apsolutno uvjerenje da financijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne navode nastale temeljem pogreške ili prijevare. Zbog toga, značajni i pogrešni navodi mogu ostati neotkriveni.

Revizorski tim:

1. prof.dr.sc. Božo Vukoja dipl.oec.

2. doc.dr.sc. Mirsada Murtić dipl.oec.

3. mag.oec. Antonio Vukoja

UHY Revident d.o.o. Sarajevo

Biskupa Čule bb
88000 Sarajevo, BiH

Phone +387 (0)36 330-260

Fax +387 (0)36 330-260

www www.uhy-ba.com

Email info@uhy-ba.com

UHY Revident is a member of Urbach Hacker Young International Limited, a UK company and forms part of the international UHY network of legally independent accounting and consulting firms. UHY is the brand name for the UHY international network. The services described herein are provided by the UHY Revident and not by UHY or any other member firm of UHY. Neither UHY nor any member of UHY has any liability for services provided by other members.

© 2024 UHY Revident d.o.o.